

TYGODNIK WILEŃSZCZYZNY

www.tygodnik.lt

DZIŚ

w numerze m. in.

■ Szyrwinty obchodzili 550. urodziny **str. 2**

■ 32 osoby zatrzymane i podejrzone o współpracę z rosyjskimi służbami **str. 3**

Podróż po świecie muzyki Chopina **str. 4**

Rota

■ List otwarty Ambasadora Grzegorza Poznańskiego do ministra kultury Šarūnasa Birutisa **str. 1**

■ Zespół wokalny „Pogoda” odznaczył jubileusz 10-lecia działalności artystycznej **str. 1**

PRENUMERATA 2025

**Do 19 sierpnia
trwa prenumerata
na wrzesień
2025 roku.**

**Za 1,93 euro – miesięcznie
za 23,12 euro – rocznie
(indeks 0233);
dla emerytów i osób
niepełnosprawnych –
1,85 euro – miesięcznie
za 22,18 euro – rocznie.
(indeks 0322)**

W KAŻDYM NUMERZE:

ROTA

**DODATEK
HISTORYCZNO-PATRIOTYCZNY
DLA POLAKÓW NA LITWIE**

Święto ducha, sztuki i szarlotki w Taboryszkach

„Imieniny u Anny”

FOT. SALCINKALIT

27 lipca w Taboryszkach odbyła się impreza pt. „Imieniny u Anny”, poświęcona pamięci Anny Krepsztul, znanej malarki ludowej, której twórczość i życiowa siła wciąż inspirują kolejne pokolenia.

Zanim rozpoczęło się świętowanie, uczestnicy wydarzenia zgromadzili się na uroczystej Mszy świętej, celebrowanej w intencji św. pamięci Anny. Nabożeństwo odbyło się w kościele, który był szczególnie bliski Annie

Krepsztul – to właśnie w tej świątyni artystka często się modliła, czerpiąc siłę duchową w chwilach słabości. Kościół ten zresztą został utrwalony na niejednym z jej obrazów, jakby chciała, by ten święty zakątek trwał nie tyl-

ko w pamięci, ale i w sztuce.

Anna Krepsztul, choć przez życie niosła brzemień niepełnosprawności, nigdy nie pozwoliła, by ograniczenia ciała stłumiły ducha. Malowała, aż powstało

(Dokończenie na str. 4)

Polska i Litwa w dziesiątce „najsilniejszych” paszportów Singapur na czele

Polska zajmuje siódme, a Litwa dziesiąte miejsce na liście „najsilniejszych” paszportów, czyli umożliwiających wjazd do największej liczby państw świata bez wizy – wynika z najnowszego rankingu stworzonego przez firmę „Henley & Partners”.

W czołówce zestawienia znalazł się Singapur, którego obywatele mogą podróżować bez wizy do 193 krajów. „Potężne paszporty” mają też obywatele Japonii i Korei Południowej, którzy bezwizowo mogą wyjeżdżać do 190 krajów, a także Danii, Finlandii, Francji, Niemiec, Irlandii, Włoch i Hiszpanii – 189. Polska zajęła

w rankingu 7. miejsce (wraz z Australią, Czechami, Węgrami i Maltą). Z polskim paszportem można bez wizy wjechać do 185

(Dokończenie na str. 2)

Jak socjaldemokraci w rejonie wileńskim pracują na pokaz, podczas gdy infrastruktura i drogi pozostają nienaprawione

Na początku lata do Rady Samorządu Rejonu Wileńskiego wpłynął projekt uchwały – o przeznaczeniu 300 000 euro z budżetu samorządu na wsparcie wspólnot działkowych w rejonie wileńskim. Po długich dyskusjach zarówno w komitetach, jak i frakcjach projekt został odrzucony na posiedzeniu Rady.

Mimo że większość właścicieli ogrodów działkowych w rejonie wileńskim to mieszkańcy Wilna, to działania na rzecz poprawy infrastruktury na terenie ogrodów działkowych są mile widziane. Z drugiej strony jestem przekonana, że program ten nie jest skuteczny, a nawet w pewnym sensie wadliwy, nieefektywnie wykorzy-

stuje środki budżetu samorządu, nie rozwiązuje istotnych problemów i faktycznie nie przyczyni się do wzrostu dobrobytu mieszkańców. To właśnie te argumenty spowodowały, że Rada nie wyraziła zgody:

1. Ten środek jest nieskuteczny i nie tworzy realnej wartości.

(Dokończenie na str. 3)

Szyrwinty obchodziły 550. urodziny

W sobotę, 26 lipca, w Szwirwintach odbywały się uroczystości z okazji 550-lecia miasta. Z tej okazji w mieście odbyły się rozmaite imprezy (m.in. kiermasz, pokazy strażaków i Związku Strzelców, rozrywki wodne, zawody łodzi smoczych i wiele innych atrakcji oraz koncert z udziałem znanych litewskich wykonawców. O północy niebo nad Szwirwintami zabłysło kolorowymi fajerwerkami, a świę-

townie uświetniła dyskoteka.

Szwirwinty (lit. Širvintos) położone są w odległości 50 kilometrów na północny zachód od Wilna, na drodze do Wilkomierza. W źródłach pisanych po raz pierwszy zostały wspomniane w 1475 r., kiedy został zbudowany tu kościół. Obecny kościół pw. św. Michała Archanioła pochodzi z 1860 roku. W latach 1922–1939 Szwirwinty znajdowały się kilka kilometrów od grani-

cy z Polską, po litewskiej stronie. Od 1950 roku są centrum rejonu szyrwintkiego, a rok później uzyskały prawa miejskie. Według spisu powszechnego z 2021 roku, w Szwirwintach mieszka 5827 mieszkańców, w tym 292 Polaków i stanowią oni największą grupę mniejszości narodowych w mieście. W Szwirwintach urodziła się m.in. polska malarzka Maria Borzobohata-Woźnicka (1894–1965).

Łotewscy wspinacze uratowali Litwina i Turka w górach Pamiru

Łotewscy alpinisci biorący udział w wyprawie w góry Pamiru w Azji Środkowej uratowali w zeszłą niedzielę dwóch wspinaczy, którzy byli w stanie krytycznym, w tym Litwina.

Łotewska agencja prasowa LETA podała, że po dotarciu do obozowiska na wysokości 6300 metrów Łotysze znaleźli tam Litwina i Turka, którzy byli w stanie krytycznym i zabrali ich w bezpieczne miejsce. Okazało się, że turecki alpinista, który zachorował na chorobę wysokościową, spędził dwa dni samotnie w namiocie, zastawiony przez swojego kolegę. Jego świadomość była zaburzo-

na. Łotewscy wspinacze Valdis Purins i Edgars Madžulis, którzy akurat byli w pobliżu, podali mu niezbędne lekarstwa i tlen. Po dotarciu do obozu założonego na wysokości 6300 metrów łotewscy wspinacze dowiedzieli się, że o godzinie 15.00 (czasu lokalnego) Litwin wyruszył samotnie w stronę szczytu i do godz. 22.00 jeszcze nie wrócił. Łotysze wyruszyli w ciemności na poszukiwanie zaginionego wspinacza i znaleźli go, był bez sił, 200 metrów nad obozowiskiem. Zabrali go z powrotem do namiotu w obozie. Następnego dnia Łotysze przetransportowali Litwina i Turka do obozu bazowego na szczy-

tach Korżeniewskaja i Samani. Oprócz lidera wyprawy Purinisa oraz Madžulisa, w skład łotewskiej ekipy wspinaczy wchodził Edgars Ozols, Mārtiņš Sudārs i Matīss Grāvītis.

Singapur na czele

(Dokończenie ze str. 1)

państw. Litwa wraz z Islandią i Stanami Zjednoczonymi Ameryki uplasowała się na 10. miejscu. Paspordy tych państw umożliwiają wjazd bez wizy do 182 państw. Estonia dzieli 8. miejsce z Kanadą i Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi (184), a Łotwa

zajmuje 9. miejsce wraz z Chorwacją, Słowacją i Słowenią (183). Najniżej w rankingu plasuje się

Afganistan. Z paszportem tego państwa bezwizowo można udać się tylko do 25 krajów.

Podejrzane interesy premiera Litwy

Prezydent Gitanas Nausėda zaproponował premierowi Gintautasowi Paluckasowi, aby odpowiedział na wszystkie pytania dotyczące jego biznesów i dawnych powiązań lub rozważył, czy może w dalszym ciągu pełnić obowiązki szefa rządu.

W ciągu ostatnich miesięcy w mediach pojawiają się coraz to nowe informacje dotyczące premiera Gintautasa Paluckasa, jego przeszłości, powiązań biznesowych i podejrzanych transakcji.

Ostatnio ujawniona informacja dotyczy firmy „Dankora”, założonej zaledwie w ubiegłym roku przez Virginiją Paluckienę, żonę brata premiera Gintautasa Paluckasa, otrzymała europejskie wsparcie i przeznaczyła je w większości na zakup towarów od firmy „Garnis”, która jest częściowo własnością premiera.

Kolejny sukces Dominiki Baniewicz!

Dominika Baniewicz – Bgirl Nicka już po raz 4. wygrała turniej „The Legits Blast” z serii „Outbreak Europe”, który w końcu ubiegłego tygodnia odbył się na Słowacji.

W finale wicemistrzyni olimpijska D. Baniewicz pokonała Francuzkę Kimie Alvarez-Bgirl Kimie. Dominika wygrała turniej „The Legits Blast” po raz czwarty i trzeci z rzędu. Wcześniej dokonała tego w 2021, 2023 i 2024 roku. m. „The Legits Blast” to prestiżowy turniej breakdance, w którym biorą udział najlepsi breakdancerzy na świecie. W tym roku w kategorii kobiet wzięło udział 175 zawodniczek.

Pół miliarda na miny

Litwa zamierza w ciągu 10 lat przeznaczyć pół miliarda euro na miny przeciwpancerne. Priorytetowo mają być traktowani lokalni producenci.

Używanie min przeciwpiechotnych jest ograniczone Konwencją Ottawską. Litwa oficjalnie wycofa się z niej dopiero pod koniec roku. Wtedy rozpoczną się więc dyskusje na temat produkcji. Wszystkie kraje regionu, sąsiadujące z Rosją, podjęły decyzję o wycofaniu się z Konwencji Ottawskiej w podobnym czasie. Finlandia również rozważa rozpoczęcie produkcji min przeciwpiechotnych. Polska, Łotwa i Estonia nie ogłosiły jeszcze takich planów, ale oceniają potrzebę ich realizacji.

**TYGODNIK
WILEŃSZCZYZNY**

Wydanie internetowe:
www.tygodnik.lt

Zespół redakcyjny:
Jan Lewicki
Teresa Strumiło

Współpraca:
Monika Urbanowicz

Zygmunt Żdanowicz,
radny samorządu
rejonu wileńskiego

Opracowanie komputerowe:
Sławomir Subotowicz

Wydawca:
ZSA „Rejspa” Kalvins 5,
Sużany, rejon wileński
Kolegium redakcyjne

Adres do korespondencji:
LT-09318 Wilno
tel./fax 275-31-66, e-mail: rejspa@rejspa.lt

„Zadanie współfinansowane ze środków Kancelarii Senatu w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą w 2025 roku”.

Sytuacja na rynku pracy poprawia się

Europejski Barometr Rynku Pracy w lipcu odnotował stabilną sytuację na rynku pracy – na poziomie 99,7 pkt. Na Litwie w ciągu miesiąca perspektywy na rynku pracy poprawiły się – poinformował Urząd Zatrudnienia.

Jak podaje Urząd Zatrudnienia, główny wskaźnik Europejskiej Sieci Publicznych Służb Zatrudnienia i Niemieckiego Instytutu Badań nad Zatrudnieniem (IAB) wskazuje na nieznaczne oznaki wzrostu lub spadku na niektórych rynkach. „Chociaż w niektórych krajach można zaobserwować wahania na rynku pracy, nie wi-

dać jeszcze żadnych znaczących zmian” – powiedział Enzo Weber, szef działu prognoz IAB.

Składnik bezrobocia nieznacznie wzrósł trzeci miesiąc z rzędu (+0,2) i osiągnął 99,3 pkt. Składnik zatrudnienia spadł w lipcu o 0,3 pkt. i osiągnął neutralny próg 100

pkt. Te niewielkie zmiany wskazują, że perspektywy europejskich rynków pracy pozostają stabilne. Tymczasem na Litwie w ciągu najbliższych trzech miesięcy oczekuje się nieznacznej poprawy sytuacji. Barometr w lipcu osiągnął 101,5 pkt. (+1,1). Składniki bezrobocia i zatrudnienia wzrosły odpowiednio do 101,3 (+0,6) i 101,7 (+1,7) pkt. Europejski Barometr Rynku Pracy to badanie realizowane przez 18 publicznych służb zatrudnienia w UE działających w ramach Sieci Europejskich Publicznych Służb Zatrudnienia.

Siły obrony powietrznej wzmocnią ochronę litewskiej granicy

Siły obrony powietrznej wzmocnią ochronę litewskiej granicy – oznajmiła ministra obrony kraju Dovilė Šakalienė po tym, jak w poniedziałek po raz drugi w ciągu miesiąca na Litwę z Białorusi wleciał bezzałogowy statek powietrzny.

„Podejmiemy dodatkowe działania, aby zapewnić skuteczniejszy nadzór graniczny” – powiedziała

Šakalienė. Dodała, że „w tym celu wykorzystamy siły wojskowe”, a na całym odcinku granicy planowane jest zainstalowanie akustycznego systemu wykrywania dronów.

Dowódca Wojska Litewskiego gen. Raimundas Vaikšnoras, precyzując podaną informację, powiedział, że w pobliżu granicy z Białorusią zostaną rozmieszczone dodatkowe siły obrony powietrz-

nej; pogłębiona zostanie koordynacja działań ze Służbą Ochrony Granicy Państwowej.

Według dowódcy podjęte zostaną też kroki w celu przyspieszenia zakupów sprzętu do wykrywania dronów. Vaikšnoras podkreślił jednak, że nie da się szybko kupić radarów bliskiego zasięgu, bowiem taki sprzęt teraz trafia głównie na Ukrainę.

32 osoby zatrzymane i podejrzane o współpracę z rosyjskimi służbami

Uzasadnione podejrzenie

W tej chwili mamy 32 osoby zatrzymane i podejrzane o współpracę z rosyjskimi służbami, które zlecały akty dywersji albo pobicie – poinformował we wtorek, 29 lipca, premier Donald Tusk.

Premier Donald Tusk, odnosząc się do kwestii 27-letniego Kolumbijczyka, który ma stać

za dwoma podpaleniami w Polsce, podkreślił, że praca prokuratury i polskich służb potwierdziła po raz kolejny, że także te próby dywersji miały miejsce na bezpośrednie zlecenie służb rosyjskich.

Poinformował też, że w tej chwili mamy 32 osoby zatrzymane i podejrzane o współpra-

cę z rosyjskimi służbami, które zlecały akty dywersji albo pobicie. „I to podejrzenie jest uzasadnione” – zaznaczył szef rządu. Dodał, że wśród tych osób jest Polak, są Rosjanie, Ukraińcy, Białorusini i Kolumbijczyk. Jedna osoba jest skazana, inne są zatrzymane i czekają na procesy.

Rośnie przemyt papierosów z Łotwy

Funkcjonariusze Kryminalnej Służby Celnej (MKT) w pierwszym półroczu tego roku udaremnili przemyt 3,34 mln paczek papierosów. To o połowę więcej niż w tym samym okresie 2024 roku.

Szacunkowa wartość rynkowa udaremnionej w tym roku kontrabandy papierosów to ponad 15 mln euro. Większość papierosów z przemytu (56 proc.) zatrzymana została wewnątrz kraju. Zatrzymania te dotyczą

zwykle ładunków, wwiezionych z Łotwy. W ubiegłym roku liczba papierosów skonfiskowanych w kraju stanowiła 23 proc. Jak podano w komunikacie MKT, istnieje podejrzenie, że przewożone są tirami zarówno „oryginalne” białoruskie papierosy, jak i podróbki produkowane w nielegalnych fabrykach na Łotwie. Ogółem w 2024 roku celnicy zatrzymali łącznie 4,76 mln paczek papierosów.

Pierwszy w tym roku przypadek ASF na Litwie

Państwowa Służba Żywności i Weterynarii (VMVT) potwierdziła pierwszy w tym roku przypadek afrykańskiego pomoru świń (ASF) na Litwie.

Chorobę wykryto w małym gospodarstwie w rejonie kielmskim, gdzie hodowano 6 świń. Według danych VMVT, 21 lipca w gospodarstwie w rejonie kielmskim u kilku z sześciu hodowanych świń zaobserwowano objawy kliniczne typowe dla ASF – brak apetytu, apatię,

gorączkę (39,5–41 °C). Dwa dni później padły dwie świny. Wszystkie świny w gospodarstwie zostały bezpiecznie uśmiercone, przeprowadzono wstępną dezynfekcję. W promieniu 3 i 10 km od ogniska ASF ustanowiono strefy ochrony i nadzoru. Rozpoczęto także intensywny monitoring ASF. W strefach znajduje się ponad 35 hodowców świń, z czego co najmniej 2 to komercyjne ферmy trzody chlewnej. Prowadzo-

ne jest również badanie w celu ustalenia, w jaki sposób choroba mogła dostać się na farmę. To pierwszy przypadek ASF na Litwie w tym roku. Według oficjalnych statystyk, w 2025 r. do tej pory przypadki ASF u trzody chlewnej odnotowano także na Łotwie (2 przypadki), w Estonii (3 przypadki) i najwięcej w Polsce (6 przypadków). Oznacza to, że wirus jest nadal aktywny w tym regionie, dlatego ważne jest, aby zachować czujność.

Jak socjaldemokraci w rejonie wileńskim pracują na pokaz, podczas gdy infrastruktura i drogi pozostają nienaprawione

(Dokończenie ze str. 1)

Proponowane maksymalne wsparcie dla jednej wspólnoty – 5000 euro co trzy lata – jest ewidentnie za małe, aby móc przeprowadzić znaczące prace infrastrukturalne. Taka suma nie pokrywa ani kosztów projektowania, ani kosztów rejestracji i z pewnością nie pokryje kosztów faktycznego utrzymania dróg ani sieci inżynierskich.

2. Działanie to można śmiało nazwać marnotrawieniem dużych środków z budżetu samorządu. Przeznaczanie 300 tys. euro rocznie na bardzo małe projekty, które w rzeczywistości nie zmieniają jakości życia wspólnot, to nieefektywne wykorzystanie środków. Nie jest tajemnicą, że brakuje inwestycji w podstawową infrastrukturę rejonu, zwłaszcza w drogi, a pieniądze te stałyby się gestem symbolicznym, nie przynoszącym wyraźnych i namacalnych rezultatów.

3. Sytuacja wspólnot działkowych i wynikające problemy mają być sferą skoordynowanych działań politycznych na szczeblu rządowym lub co najmniej polityki regionalnej, wspieranych ze środków Unii Europejskiej lub budżetu państwa. Również ze środków samorządu m. Wilna, który dysponuje ogromnym budżetem. Dopiero wtedy będzie można rozmawiać i dyskutować o rzeczywistym wpływie. Na szczeblu rejonowym projekt ten jest jedynie na pokaz, nie jest jednak poparty długoterminową wizją i nie rozwiązuje realnych problemów. Prawdą jest, że obecni rządzący w Sejmie RL i rządzie – w tym przypadku socjaldemokraci – powinni zainicjować rozwiązania strukturalne, ale cały kraj widzi, że na przeszkodzie stoi brak uwagi oraz skandale polityczne i osobiste.

4. To nie pierwszy raz, kiedy kierownictwo rejonu, na czele z socjaldemokratą, merem R. Duchniewiczem, przedstawia dziwne i nieadekwatne do obecnej sytuacji projekty: zmniejszane są rekompensaty dla mieszkańców, znacznie zwiększane są opłaty np. za wywóz odpadów. Proponowano podniesienie opłat za naukę w szkole artystycznej i na targowisku w Rudominie. Jednocześnie proponuje się wspierać infrastrukturę, której korzyści są zupełnie nieskuteczne i wątpliwe. Zdaniem większości radnych, jest to niewłaściwy wybór priorytetów, dlatego takie projekty nie uzyskują akceptacji. Jeśli priorytetem jest dobro mieszkańców, wsparcie ma być skoncentrowane na rozwiązaniach, które obejmują szerszy krąg mieszkańców rejonu i tworzą korzyści systemowe.

5. W rejonie wileńskim rośnie kolejka dróg do wyasfaltowania. Jednocześnie samorząd proponuje przeznaczyć aż 300 tys. euro rocznie wspólnotom działkowym, głównie wilnianom. Obecnie coraz więcej miejscowości czeka w kolejce na asfaltowanie głównych dróg, ale zamiast tych podstawowych i priorytetowych inwestycji proponuje się finansowanie małych, drobnych i nieefektywnych prac, nie mając jasno określonych celów.

6. Zgodnie z decyzją frakcji AWPL-ZChR możliwe są rozwiązania alternatywne i bardziej zrównoważone. Frakcja opowiada się za namacalnym i skutecznym wsparciem wspólnot działkowych, ale ma to być czynione w ramach realnych programów, które mogłyby uzyskać wsparcie Unii Europejskiej lub przyciągnąć państwowe inwestycje. Taki model zapewniłby długoterminowe finansowanie, znaczne kwoty i prace, które faktycznie zmieniłyby jakość życia mieszkańców tych obszarów.

7. Zaproponowane rekompensaty to jedynie imitacja. Ta inicjatywa socjaldemokratów – podobnie jak obiecane milionowe rekompensaty za prywatne przedsiębiorstwa Landsbergisów – nie poprawia ani jakości usług, ani ich dostępności, lecz często służy jedynie interesom biznesowym lub staje się narzędziem agitacji wyborczej, a także narzędziem dzielenia i manipulowania ludźmi.

Ta propozycja frakcji socjaldemokratycznej – nie tędy droga. Mieszkańcy rejonu potrzebują realnej pracy, a nie symbolicznych rozwiązań. Musimy zająć się przyczyną, a nie objawami, a to wymaga długoterminowego i skutecznego podejścia strategicznego. Obecnie dużo uwagi i środków finansowych trzeba przeznaczyć przede wszystkim na służbę zdrowia i drogi lokalne.

Renata Sobieska,
radna Samorządu Rejonu Wileńskiego

NOWINY znad Solczy

Festiwal „Muzyka w pałacu Balińskich” zachwyca publiczność

Podróż po świecie muzyki Chopina

Czwarty koncert Festiwalu „Muzyka w pałacu Balińskich” zachwycał publiczność międzynarodowym brzmieniem.

27 lipca dworek w Jaszunach ponownie wypełnił się muzyką – odbył się tu czwarty koncert Festiwalu „Muzyka w pałacu Balińskich”, który tym razem zgromadził melomanów z różnych zakątków Litwy, a na scenie wystąpiło dwoje utalentowanych artystów z Polski i Japonii.

Na scenie – sopranistka Aldona Bartnik oraz pianista Naruhiko Kawaguchi. Śpiewaczka, dyplomowana specjalistka od muzyki dawnej, wraz z pianistą oddanym twórczości Fryderyka Chopina, zaprosili publiczność na niezwykłą muzyczną podróż – od dobrze znanych utworów fortepianowych po subtelne, choć rzadko wykonywane na litewskich scenach pieśni Chopina na głos i fortepian. W programie nie zabrakło ani liryki, ani dramatyzmu – każdy utwór był niczym osobny obraz, w którym precyzja wokalna Bartnik spletała się z fortepianową elegancją Kawaguchiego. Pieśni w języku polskim, niosące w sobie zarówno patriotyzm, jak i melancholię, ukazały mniej znane, lecz równie genialne oblicze Chopina.

Na zakończenie koncertu w pałacowej sali rozbrzmiały trójjęzyczne owacje: „Ačiū!”, „Dziękuję!”, „Arigatou”. Publiczność dziękowała na stojąco, gromkimi brawami.

Czwarty koncert festiwalu stał się kolejnym dowodem na to, że dworek w Jaszunach, to nie tylko centrum historii, lecz także żywej kultury, a Chopin... Chopin wciąż przemawia – czule, głęboko, uniwersalnie.

3 sierpnia do festiwalu zawita nuta egzotyki – koncert „Wirtuozi mugamu z Krainy Ognia” w wykonaniu Sahib Pashazade Duo. Artyści z Azerbejdżanu, Sahib Paşazadə i Kamran Karimov, zagracją na tradycyjnych azerbejdżańskich instrumentach, wykonując zarówno klasyczne utwory mugamu, jak i oryginalne kompozycje inspirowane tym stylem. Mugam został uznany za arcydzieło ustnego i niematerialnego dziedzictwa ludzkości UNESCO i wpisany na listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego. W koncercie wezmą również udział polscy artyści – Kwartet im. Čiurlionisa oraz wiolonczelista Donatas Bagurskas.

„Imieniny u Anny”

(Dokończenie ze str. 1)

prawie 3000 obrazów – pełnych ciepła, nabożnej zadumy i podwileńskiego krajobrazu. Jej sztuka była odbiciem wewnętrznej siły i niezachwianej wiary. Właśnie te wartości – duchowość, hart du-

się także kierowniczką muzeum Anny Krepsztul w Taboryszkach Alina Mołoczko.

– Anna nie tylko malowała obrazy. Ona malowała świat wokół siebie – dobrem, ciepłem, modlitwą i życzliwością. W swoje imie-

wymi imprezami tak już bywa – wiele zależy od pogody. Podczas występu „Turgielanki” deszcz tylko postraszył, kapnęło tu i ówdzie, ale jeszcze dało się to zignorować. Niestety, podczas koncertu „Kapeli Kawalerów

cha i serdeczność – stały się fundamentem wydarzenia.

Podczas imprezy miał miejsce jeszcze jeden symboliczny moment. Waldemar Śliżewski, wicemer Samorządu Rejonu Solecznickiego, zainicjował oficjalne powitanie nowo mianowanego proboszcza parafii w Taboryszkach – księdza Mariana Apryszkę. Zwracając się do zebranych, podkreślił, jak wielką rolę w życiu lokalnych społeczności odgrywa duchowość, kultura i wspólne działanie.

– W świecie pełnym podziałów i pośpiechu to właśnie wspólnota daje nam poczucie sensu, bezpieczeństwa i ciągłości. Tu, w Taboryszkach, widzimy, że duch Anny Krepsztul wciąż jednoczy ludzi. To dowód, że pamięć i wartości mają moc trwania – powiedział wicemer Waldemar Śliżewski.

Głos zabrał również Henryk Danulewicz, prezes Wspólnoty Lokalnej „Taboryszki jak malowane” i wielki przyjaciel Anny Krepsztul, który dziękował zebrany za przybycie, a samorządowi rejonu solecznickiego za pomoc w organizowaniu imprezy. Wspomnieniami o malarce podzieliła

niny zakładała najpiękniejszą sukienkę, piekła ciasto i z wielkim wzruszeniem czekała na gości. Dla nas to nie tylko wspomnienie, to obowiązek – pielęgnowanie tego, co nam zostawiła – jej ducha, wartości i... przepisu na szarlotkę – mówiła Alina Mołoczko.

Impreza miała formę biesiady – pikniku przy stole, gdzie, zgodnie z tradycją zapoczątkowaną przez samą artystkę, na gości czekały ciasta – szarlotka i sernik, być może nawet według oryginalnych przepisów Anny. Bo Anna Krepsztul, poza tym że była artystką, była też mistrzynią gościnności. Nawet gdy poruszała się już z trudem, potrafiła przyjąć każdego gościa kawałkiem domowego ciasta i uśmiechem, który potrafił rozjaśnić każdy dzień.

Przedsięwzięcie z wdziękiem poprowadziła Anna Adamowicz, wprowadzając ciepłą i refleksyjną atmosferę, niepozbawioną jednak nuty humoru – dokładnie tak, jak zapewne lubiłaby to sama Anna Krepsztul.

Wszystko zapowiadało się pięknie – dobre nastroje, unoszący się w powietrzu zapach kielbasek i ciasta. Ale z plenero-

Podwileńskich” niebo postanowiło przetestować wytrzymałość widowni – przyszła konkretna ulewa, która nie pozwoliła kapeli nawet dokończyć pierwszej piosenki.

Czekać na poprawę pogody nie było sensu – chmury w Taboryszkach rozgościły się na dobre. Część koncertu, w tym występ Jarosława Królikowskiego, przeniesiono do wnętrza kościoła – i choć aura nie dopisała, to duchowa i artystyczna atmosfera pozostała nienaruszona. No cóż... szkoda, ale co zrobisz – takie są prawa natury.

Tym niemniej „Imieniny u Anny” to coś więcej niż tylko impreza wspomnieniowa. To żywe świadectwo tego, że sztuka i dobroć nie przemijają. Że można być uwiecznionym w ciele, a jednocześnie latać wysoko – jak ptak nad Taboryszkami, jak pędzel Anny na płótnie.

Taboryszki na jeden dzień znów stały się domem dla ducha Anny Krepsztul – kobiety, która potrafiła czynić z codzienności coś pięknego. I która zostawiła po sobie nie tylko obrazy, ale i ciepło, którym wciąż można się ogrzać. Nawet w smugach deszczu.

Polscy strażacy wspierają kolegów z rejonu solecznickiego Stają w obliczu podobnych wyzwań

Tradycja międzynarodowej współpracy Samorządu Rejonu Solecznickiego obejmuje nie tylko placówki oświatowe i społeczne. Straż pożarna rejonu solecznickiego od lat utrzymuje przyjazne relacje z kolegami z Polski.

Efektom tej współpracy jest nie tylko unowocześnianie sprzętu i pojazdów, ale co najważniejsze – wzajemna wymiana doświadczeń. Ostatnio gośćmi jednostki strażackiej w Podborzu byli członkowie drużyny strażackiej z Gardei (powiat kwidziński). Polscy strażacy przekazali swoim kolegom agregat prądotwórczy, piłę łań-

cuchową, rozdzielacze, złączki, odzież ochronną i inny potrzebny sprzęt.

Jak podkreślił Dariusz Szudziński, szef jednostki OSP w Gardei, pomoc dla strażaków z rejonu solecznickiego została zorganizowana wspólnym wysiłkiem gminy Kwidzyn, nadleśnictwa Kwidzyn oraz jednostek straży pożarnej z Gardei, Wandowa, Kwidzyna, Sadlinek i Rożajna.

Na spotkaniu z polskimi strażakami obecni byli szef straży pożarnej rejonu solecznickiego Witalijus Kapusta oraz proboszcz parafii w Butrymańcach i

Pabarach ks. Józef Aszkelowicz.

– Jestem wdzięczny polskim kolegom za okazane wsparcie naszym jednostkom. Współpraca ma też strategiczne znaczenie – wzmacnia naszą zdolność re-

agowania w sytuacjach kryzysowych. Zarówno my, jak i strażacy z Polski, mierzymy się z podobnymi wyzwaniami, więc wymiana doświadczeń pomaga nam wszystkim działać skuteczniej

– powiedział Witalijus Kapusta.

Strażacy z Podborza podkreślili, że przekazany sprzęt zostanie rozdzielony między inne jednostki rejonu zgodnie z ich potrzebami.

Praktyczne porady w razie ekstremalnych sytuacji pogodowych

Przezorny zawsze zabezpieczony

Ze względu na coraz częstsze występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych – silnych burz, ulew i porywów wiatru – ważne jest, aby mieszkańcy zawnazs przygotowali się na ewentualne konsekwencje tych zjawisk. Zmiany klimatyczne mają coraz większy wpływ na naszą codzienność, a zeszłoroczne burze pokazały, jak ważne są działania prewencyjne.

„Burze nie zawsze dają ostrzeżenie zawnazs, dlatego wcześniejsze przygotowanie jest niezbędne dla każdego, kto chce chronić siebie i swoich bliskich. Zeszłoroczne doświadczenia wyraźnie pokazały, że nawet proste działania, takie jak posiadanie generatora prądu czy zabezpieczenie przedmiotów na zewnazs, mogą znacznie zmniejszyć straty i ochronić mienie. Zachęcamy do niezwlekania i podjęcia już teraz konkretnych działań, które pomogą przygotować się na potencjalne zagrożenia i zapewnią większe bezpieczeństwo w przypadku ekstremalnych zjawisk” – mówi dyrektor Administracji Samorządu Rejonu Wileńskiego Vytautas Vansavičius.

Przygotowując się na potencjalne ekstremalne zjawiska pogodowe, zaleca się:

- zakup lub wynajem generatora prądu. Generator pomaga utrzymać działanie niezbędnych urządzeń w przypadku przerw w dostawie prądu. Zaleca się zachowanie dokumentów zakupu – faktur lub paragonów, ponieważ w niektórych przypadkach koszty mogą zostać zrekompensowane;
- ubezpieczenie swojego mienia;
- posiadanie w domu latarek i zapasowych baterii, świec i zapalek;
- zapewnienie środków do przy-

gotowania posiłków w przypadku braku prądu;

- posiadanie zapasu wody pitnej (3-4 litry na członka rodziny na dobę) oraz zapasu niezbędnych produktów spożywczych, który powinny wystarczyć na co najmniej 72 godziny.

Podczas burzy zaleca się:

- pozostać w domu i/lub innym budynku (np. centrum handlowym, pracy itp.), zamknąć okna, drzwi, klapy kominowe, otwory wentylacyjne, aby uniknąć przeciągów;
- zadbać o bezpieczeństwo zwierząt domowych;

- wyłączyć główne wyłączniki elektryczne;
- nie dotykać urządzeń elektrycznych ani przewodów w wilgotnych miejscach;
- jeśli burza zaskoczy kogoś na zewnazs, nie należy stać pod wysokimi drzewami, w pobliżu standów reklamowych, linii energetycznych, słupów lub ścian budynków. Ważne jest, aby unikać schronienia w pobliżu piorunochronów, metalowych wież i wysokich kominów, a także otwartych, wyżej położonych miejsc, zbiorników wodnych lub ich okolic;

- jeśli burza zastanie kogoś podczas jazdy, należy zachować szczególną ostrożność, trzymając obie ręce na kierownicy. W miarę możliwości powinno się zatrzymać w bezpiecznym miejscu;
- zaparkować samochód z dala od dużych drzew;
- pozbierać ruchome przedmioty z podwórka, balkonu lub tarasu, zwłaszcza trampoliny. Jeśli to niemożliwe, należy upewnić się, że są bezpiecznie przymocowane.

Mieszkańcom przypomina się również, że w przypadku przerw w dostawie prądu trwających 72

godziny lub dłużej, istnieje możliwość ubiegania się o odszkodowanie w firmie ESO, która zgodnie z obowiązującymi przepisami może wypłacić odszkodowanie.

Jeśli po burzy zauważą Państwo zerwany przewód elektryczny, pod żadnym pozorem nie należy go dotykać ani zbliżać się na odległość mniejszą niż 8 metrów. Nie wolno też próbować odsunąć przewodu kijem ani innym przedmiotem. Należy jak najszybciej poinformować o tym ESO, dzwoniąc pod bezpłatny numer 1852 lub zgłaszając awarię na stronie internetowej eso.lt.

Letni projekt międzynarodowy „Czy można żyć bez Internetu?”

Czas na refleksję

Lipiec dla młodzieży z zespołu Rando Anima rozpoczął się twórczo. W malowniczej Puszczy Knyszyńskiej odbył się wyjątkowy projekt międzynarodowy pod hasłem „Czy można żyć bez Internetu?”, który zgromadził młodzież z Litwy i Polski.

Projekt wymiany został zorganizowany w ramach współpracy Fundacji Gotowi do działania z Kęt oraz Centrum Kultury w Niemenczynie. Jego głównym celem było skłonienie uczestników do refleksji nad rolą Internetu w codziennym życiu oraz poszukiwanie alternatywnych form spędzania czasu.

Projekt stawiał pytanie: „Czy da się żyć bez Internetu?” i zachęcał młodzież do otwarcia się na inne kultury oraz budowania więzi międzyludzkich w świecie offline.

Uczestnicy zgłębiali wiedzę o historii i kulturze krajów partnerskich, brali czynny udział w zajęciach sportowych i choreograficznych, dyskutowali na tematy ekologiczne, prowadzili kronikę wydarzeń, stworzyli film, delektowali się pięknem otaczającej natury, poznawali florę i faunę puszczy, a przede wszystkim – zbudowali trwałe przyjaźnie.

Inf. i foto Centrum Kultury w Niemenczynie

Dodatek uzupełniający wypłatę na dziecko – kto może go otrzymać?

Uzupełnienie uniwersalnego świadczenia

Przypominamy o możliwości skorzystania z dodatkowego zasiłku w wysokości 72,1 euro, który przysługuje niektórym rodzinom wychowującym dzieci. Ten dodatek jest uzupełnieniem do już istniejącego uniwersalnego świadczenia na dziecko (pieniądze na dziecko) i jest wypłacany tym, którzy potrzebują większego wsparcia socjalnego.

Dodatek przysługuje trzem głównym grupom: wszystkim dzieciom z niepełnosprawnościami, wszystkim dzieciom z rodzin wielodzietnych (w których wychowuje się troje lub więcej dzieci) oraz dzieciom z rodzin o niskich dochodach, jeśli w tych rodzinach wychowuje się jedno lub dwoje dzieci.

Zasiłek przysługuje do ukończenia przez dziecko 18. roku życia. Jeśli dziecko kontynuuje naukę w ramach programu kształcenia ogólnego (dotyczy to również szkół zawodowych, jeśli program nauczania zawiera część kształcenia ogólnego), świadczenie może być wypłacane do 23. roku życia.

Rodzina wielodzietna to rodzina wychowująca lub opiekująca się trojgiem lub większą liczbą dzieci. Zasiłek dodatkowy przysługuje tym rodzinom niezależnie od ich dochodów;

Dzieci z niepełnosprawnościami również mają prawo do tego zasiłku niezależnie od do-

chodów rodziny. Przysługuje w każdym przypadku, gdy dziecku orzeczono stopień niepełnosprawności. Jeśli dziecko ukończyło już 18 lat, ale kontynuuje

naukę, świadczenie przysługuje, gdy poziom jego uczestnictwa nie przekracza 55proc.;

Rodzina uznawana jest za rodzinę o niskich dochodach, gdy wychowuje jedno lub dwoje dzieci, a średni miesięczny dochód na jednego członka rodzin, po dokonaniu pewnych odliczeń, jest niższy niż 442 euro.

Wypłata dodatkowego świadczenia może zostać wstrzymana, jeżeli rodzina przestanie spełniać definicję rodziny wielodzietnej lub rodziny o niskich dochodach.

Jak obliczany jest dochód rodziny?

Dochód oblicza się na podstawie danych z poprzedniego roku kalendarzowego. Jeśli do-

chód uległ zmianie i zmniejszeniu, można go obliczyć na podstawie średniej z ostatnich 12 miesięcy (należy to odnotować we wniosku).

Co nie jest wliczane do dochodu przy obliczaniu zasiłku?

Pieniądze na dziecko (zasiłek uniwersalny) – ponieważ jest to wsparcie przeznaczone dla dziecka.

Część wynagrodzenia za pracę / dochodów z indywidualnych działalności:

25 proc. – gdy w rodzinie są 2 osoby dorosłe i 1–2 dzieci;

35 proc. – gdy dzieci wychowuje 1 osoba dorosła.

Części zasiłków z ubezpieczenia społecznego w przypadku bezrobocia.

Dochody dzieci pełnoletnich (do 24 lat), jeżeli mieszkają razem – nie są uwzględniane.

Jak wyglądają obliczenia?

Na przykład: rodzina składająca się z dwóch osób dorosłych i dwójki dzieci

Dochód: 1 200 euro (łącznie wynagrodzenie miesięczne);

Eliminuje się 25 proc.: $1200 \times 0,25 = 300$ euro;

Dochód po odliczeniu: 900 euro;

Liczba członków rodziny: 4;

Średni dochód na osobę: $900 \div 4 = 225$ euro.

Wniosek: Rodzina jest rodziną o niskich dochodach, dlatego przysługuje jej dodatkowe świadczenie.

Na przykład: rodzina, która nie spełnia kryteriów (świadczenie nie przysługuje)

Rodzina: 2 dorosłych i 1 dziecko;

Oboje rodziców pracuje i łącznie zarabiają 1 800 euro miesięcznie;

Eliminuje się 25 proc.: $1800 \times 0,25 = 450$ euro;

Dochód po odliczeniu: 1 350 euro;

Liczba członków rodziny: 3;

Średni dochód na członka: $1350 \div 3 = 450$ euro.

Wniosek: Średni miesięczny dochód na jednego członka rodziny przekracza próg 442 euro, dlatego rodzina nie jest uznawana za rodzinę o niskich dochodach, mimo że wychowuje jedno dziecko, co oznacza, że dodatkowe świadczenie nie przysługuje.

Odliczenia procentowe pozwalają dokładniej ocenić realną

sytuację finansową rodziny, ponieważ:

ludzie mają obowiązkowe wydatki (podatki, ubezpieczenia społeczne, opieka zdrowotna);

działalność indywidualna lub praca nie zawsze zapewniają stałe, stabilne dochody.

Należy pamiętać, że składając wniosek, rodzina sama oblicza swoje dochody i **zobowiązuje się, że podane informacje są prawdziwe**. Jeśli osoba wypełniająca wniosek chce, aby dochody zostały obliczone przez specjalistę, należy zaznaczyć odpowiednią opcję, 12 miesięcy kalendarzowych.

Dodatek stanowi istotne wsparcie dla rodzin wychowujących dzieci i doświadczających większego obciążenia finansowego. Pomaga ono zapewnić wszystkim dzieciom jak najlepsze warunki do rozwoju, nauki i wzrostu, niezależnie od sytuacji finansowej rodziny.

Wniosek o otrzymanie dopłaty można złożyć na stronie internetowej spis.lt lub w urzędzie gminy właściwym dla miejsca zamieszkania.

Więcej informacji można uzyskać od specjalistów z Wydziału Dobrobytu Społecznego:

specjalistka Viktorija Kygienė, tel. +370 52360028;

specjalistka Anželika Starikovič, tel. +370 52532313;

specjalistka Sabina Voisiatienė, tel. +370 52401080.

Można składać wnioski o wsparcie państwowe w nabyciu mieszkania

Nie zwlekajcie!

Ministerstwo Zabezpieczenia Społecznego i Pracy ogłasza nabór wniosków o wsparcie w nabyciu mieszkania (otrzymanie częściowo rekompensowanego przez państwo kredytu mieszkaniowego i/lub dopłaty). Wnioski można składać od 28 lipca 2025 r. do 14 sierpnia (włącznie).

W wyznaczonym terminie osoby (rodziny), które zadeklarowały miejsce zamieszkania na terenie rejonu wileńskiego, mogą składać wnioski:

- osobiście, udając się do Samorządu Rejonu Wileńskiego (Wilno, ul. Rinktinės 50, I piętro, w okienku przyjmowania dokumentów, od poniedziałku do czwartku w godzinach 7:30–16:30, w piątki w godzinach 7:30–15:15);
- przesyłką pocztową (składając wniosek pocztą na adres: ul. Rinktinės 50, LT-09318 Wilno, należy dołączyć kopię dokumentu tożsamości);
- e-mailem na adres vrsa@vrsa.lt. It (wniosek wysyłany drogą

elektroniczną musi być podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym);

- za pośrednictwem kuriera lub przedstawiciela, którego prawo do reprezentowania musi być potwierdzone pełnomocnictwem notarialnym lub innym dokumentem potwierdzającym uprawnienia do wykonywania czynności notarialnych.

Zaznaczamy, że nie ma możliwości wypełniania wniosków w Systemie Informacyjnym Pomocy Socjalnej dla Rodzin (SPIS).

Prawo do częściowo rekompensowanego przez państwo kredytu mieszkaniowego przysługuje osobom (rodzinom), których dochody i majątek nie przekraczają limitów ustalonych w Ustawie o wsparciu w nabyciu lub wynajmie mieszkania. Mieszkanie może być nabyte na całym terytorium Litwy.

Osoby (rodziny) ubiegające się o wsparcie w nabyciu mieszkania nie mogą posiadać mieszkania obecnie ani w ciągu ostatnich 5

lat, z wyjątkiem przypadków, gdy powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę nie przekracza 14 m kw. lub gdy mieszkanie jest zużyte w ponad 60 proc.

Szczegółowe informacje na temat tego, kto może ubiegać się o wsparcie w nabyciu mieszkania i jakie są warunki jego przyzna-

wania, znajdują się na stronie internetowej Ministerstwa Zabezpieczenia Społecznego i Pracy w sekcji Wsparcie w nabyciu lub wynajmie mieszkania.

Zaświadczenia potwierdzające prawo do wsparcia w nabyciu mieszkania będą wydawane w zależności od przewidzianych środ-

ków na dopłaty (planowane jest przeznaczenie około 4 mln euro).

Gdy tylko wszystkie środki przeznaczone na dopłaty zostaną zarezerwowane, wnioski, na które zabraknie funduszy, zostaną odrzucone, a nowe wnioski będzie można składać dopiero po ogłoszeniu nowego naboru.

W stolicy

„Zielony zdobywca” zostanie w Szeszkini zlikwidowany

W Rezerwacie Geomorfologicznym Zboczy Szeszkini rozpoczęto likwidację agresywnie rozprzestrzeniających się inwazyjnych klonów jesionolistnych. Będą wysuszane herbicydami, a następnie wycinane. W ten sposób mają zostać ocalone ginące łąki i naturalne siedliska leśne, agresywnie wypierane przez „zielonego zdobywcę” z Ameryki Północnej.

W rezerwacie nadzorowanym przez Dyрекcję Parków Regionalnych Kolonii Wileńskiej i Werek zarośla klonów jesionolistnych powstały w ciągu ponad dwudziestu lat. Porównanie ortofotomap z lat 2005–2006 z obecnymi wykazało, że zmiany są zdumiewające: w miejscu otwartych łąk i zalesionych zboczy – ciemnozielone, jednolite zarośla klonów jesionolistnych. Opasały nawet stare lasy sosnowe, a na zboczach rosną setki dużych drzew, rozsiewających tysiące nasion. Rośliny inwazyjne rozprzestrzeniły się po całym obszarze rezerwatu, a najwięcej ich rośnie przy skrzyżowaniu ulic Ukmergės i Geležinio Vilko.

By powstrzymać ich rozprzestrzenianie się, Samorząd m. Wilna wraz z Dyрекcją Parków Regionalnych Kolonii Wileńskiej i Werek podjęły zdecydowane działania. Zatwierdzono specjalny plan likwidacji klonów jesionolistnych, który obejmuje obszar o powierzchni aż 28,09 hektara. Prace związane z likwidacją klonów

nów jesionolistnych przeprowadzi wynajęta przez dyrekcję firma „Ekonovus”.

Najpierw drzewa będą wysuszane: w pniach będą wiercone otwory, do których będą wprowadzane herbicydy. Sposób ten nie jest szkodliwy dla środowiska, herbicydy bowiem wprowadza się bezpośrednio do pnia. W wyniku tego liście drzew zaczynają brązowieć, a drzewo stopniowo wysycha. W październiku-grudniu wyschnięte drzewa zostaną ścięte. Celem prac jest nie tylko usunięcie niebezpiecznego gatunku inwazyjnego, ale też odtworzenie tego, co już zniszczył: otwartych, jasnych polan leśnych, na których ponownie mogłyby rosnąć lokalne rośliny – od zawilców po podejźrzony. Wcześniej były tu takie właśnie siedliska. Są ważne nie tylko dla roślin, ale też dla owadów, ptaków i małych ssaków.

W taki sam sposób zmniejszono populację klonów jesionolist-

nych przy ul. A. Kojelavičiaus i na terenach przyległych. Kłony jesionolistne zostały już zlikwidowane na obszarze o powierzchni 78 ha, co stanowiłoby połowę powierzchni parku Zakret.

Kłony jesionolistne (łac. *Acer negundo*) sadzono kiedyś jako ozdobę w parkach, na terenach zielonych w miastach, a nawet prywatnych posesjach. Wyjątkowo żywotne i szybko się rozprzestrzeniające kłony jesionolistne szybko się rozprzestrzeniają, przedostały się do środowiska naturalnego i zaczęły stanowić dla niego zagrożenie.

Kłony jesionolistne zaczynają dominować tam, gdzie lokalne gatunki roślin mają trudności z przetrwaniem – nad brzegami rzek, na opuszczonych terenach miejskich, na zboczach i obrzeżach lasów. Nie tylko zajmują tam przestrzeń, ale też wypierają lokalne gatunki, niszczą różnorodność biologiczną i zmieniają strukturę całego ekosystemu.

„Kovas” wzmocni odporność mieszkańców na zagrożenia

Samorząd m. Wilna zaprezentował nowe rozwiązanie mające na celu zwiększenie odporności mieszkańców na różnego rodzaju zagrożenia – aplikację mobilną „Kovas”.

Jest to innowacyjna platforma informacyjna, służąca do bezpośredniego powiadamiania o sytuacjach ekstremalnych i ważnych wydarzeniach w mieście. Jej celem jest zapewnienie mieszkańcom Wilna szybkiego dostępu do informacji dotyczących kwestii związanych z bezpieczeństwem, promowanie ich świadomości oraz zapoznanie z potencjalnymi zagrożeniami.

Platforma opiera się na trzech podstawowych zasadach: scentralizowanym informowaniu o ważnych wydarzeniach w mieście, nowoczesnym podejściu do bezpieczeństwa cywilnego oraz tworzeniu społeczności aktywnych obywateli. „Kovas” staje się scentralizowanym kanałem komunikacji miejskiej, za pośrednictwem którego samorząd i podległe mu przedsiębiorstwa będą mogły w czasie rzeczywistym informować o sytuacjach ekstremalnych

lub innych zdarzeniach, które w znaczący sposób zakłócają codzienne życie: dużych utrudnieniach w ruchu drogowym, wypadkach drogowych, pożarach, powodziach itp.

Samorząd monitoruje i zarządza wieloma różnymi danymi dotyczącymi miasta. W dostępnym formacie są przedstawione również w aplikacji „Kovas”. Można tu wygodnie monitorować sytuację dotyczącą zanieczyszczenia powietrza, ilości pyłków oraz promieniowania w mieście. Dane te będą szczególnie przydatne dla osób mających problemy zdrowotne, wychowujących dzieci – w przyszłości będą również przedstawiane konkretne porady dotyczące działań, które należy podjąć, oceny bezpieczeństwa przebywania na świeżym powietrzu itp.

W aplikacji można również wygodnie uzyskać dostęp do warstw map bezpieczeństwa cywilnego, na których widoczne są schrony, obiekty ochrony zbiorowej i punkty ewakuacyjne. Warstwy te można pobrać i korzystać z nich nawet bez połączenia

z internetem. W aplikacji można wybrać interesujące nas tematy i starostwa, dzięki czemu informacje stają się dla nas szczególnie aktualne. W zależności od dokonanych wyborów mieszkańcy będą otrzymywać powiadomienia push – krótkie komunikaty wyświetlane na urządzeniu użytkownika w formie wyskakującego okienka.

Celem aplikacji „Kovas” jest nie tylko edukowanie, ale też informowanie. W aplikacji wystarczy kilka kliknięć, by uzyskać dostęp do najważniejszych wiadomości i materiałów edukacyjnych. Można tu łatwo znaleźć odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania, zobaczyć kontakty do konsultacji w sprawach bezpieczeństwa cywilnego oraz dowiedzieć się o możliwościach udziału w obronie kraju. Bardziej się zaangażować pomoże element gry – w aplikacji można zbierać punkty i obserwować swoją pozycję wśród mieszkańców miasta. Punkty są przyznawane za przeczytanie artykułów, interaktywne zaznaczenia, przedmioty już umieszczone w torbie ewakuacyjnej itp.

§ Zapytaj, nie zbłądzisz!

Porady prawne

Kiedy egzekwowanie kary pieniężnej jest przekazywane komornikom? (1)

Jak byś zareagował, gdyby komornicy ni stąd, ni zowąd pobrali ci z konta ponad 400 euro, a potem by się okazało, że była to dawno niezapłacona grzywna, o której nawet nie wiedziałeś? Czy można odzyskać pobrane pieniądze?

Kierownik Departamentu Administracji Zaległościami Państwowej Inspekcji Podatkowej Dziuginta Balčiūnienė podkreśla, że kary nakłada, unieważnia, ich terminy i kwoty ustala instytucja, która je nałożyła (np. policja, samorząd itp.).

Instytucja najpierw informuje osobę o wykroczeniu i nałożonej grzywnie, następnie zaś wszystkie informacje dotyczące grzywny przekazuje do administrowania Państwowej Inspekcji Podatkowej. Balčiūnienė zaznacza, że pociągnięta do odpowiedzialności administracyjnej osoba powinna uiścić karę w terminie nieprzekraczającym 40 dni od wysłania decyzji o nałożeniu kary. Jeżeli klient zostaje poinformowany o grzywnie przez instytucję, która ją nałożyła, ale jej nie uiści, o zbliżającym się terminie płatności ponownie go informuje również sama Państwowa Inspekcja Podatkowa.

Według wyjaśnienia przedstawicielki Państwowej Inspekcji Podatkowej, jeżeli osoba nie zapłaci grzywny w wyznaczonym terminie, nie zwróci się o odroczenie jej płatności lub rozłożenie na raty, Państwowa Inspekcja Podatkowa ma obowiązek nie później niż w ciągu pół roku od upływu terminu płatności grzywny przekazać egzekwowanie grzywny komornikom. W takim przypadku Państwowa Inspekcja Podatkowa informuje osobę o konkretnym komorniku, któremu przekazano sprawę windykacyjną. A wówczas zadłużenie wzrasta, ponieważ dochodzą do tego koszty egzekwowania komorniczego.

Rozmówczyni zaznaczyła, że obecnie Państwowa Inspekcja Podatkowa nie ma prawa samodzielnie egzekwować kar ze środków znajdujących się na rachunkach – robią to komornicy. Jednak od 1 lipca 2026 r. procedura ta ulegnie zmianie i będzie mogła być realizowana przez samą Inspekcję bez udziału komorników.

Letnie trasy

Wilno zaprasza do korzystania z letnich przyjemności nie tylko na łonie natury, ale też w trakcie podróży na nie – do wszystkich miejskich kąpielisk można wygodnie i ekologicznie dotrzeć transportem publicznym, rowerem, hulajnogą elektryczną czy nawet pieszo.

Osobom, które wybrały podróż autobusem, przypominamy o specjalnym narzędziu do planowania tras www.stops.lt/judu-i-papludimi, które pomoże szybko i łatwo zaplanować trasę do wszystkich głównych kąpielisk stolicy. Ruch transportu publicznego w czasie rzeczywistym można śledzić na wirtualnej tablicy informacyjnej JUDU, na platformach Trafi czy Google Maps.

Podróżującym nad Zielone Jeziora przypominamy z kolei o autobusach linii nr 36: w dni robocze autobusy w godzinach szczytu kursują co 15–20 minut, a w weekendy częstotliwość kursowania autobusów została skrócona do 16–18 minut.

Osoby podróżujące rowerem mają jeszcze więcej możliwości – do wielu kąpielisk można dotrzeć wygodnymi ścieżkami rowerowymi. Na kąpielisko w Żyrmunach można dojechać trasą „EuroVelo”, do plaż w Wołokumpiach najwygodniej dojechać przez Antokol, natomiast jadąc w kierunku kąpielisk nad jeziorami Balžis lub Tapeliai zaleca się rozpocząć podróż nieopodal dzielnicy Saulėtekis, wybierając ścieżkę rowerową na Szosie Niemenczyńskiej. Do kąpielisk nad jeziorami Gilužis i Salotė oraz kąpieliska w Grzegorzewie również prowadzą wyraźnie oznakowane bezpieczne trasy rowerowe.

Osoby, które decydują się jednak na podróż samochodem, powinny pamiętać o przestrzeganiu przepisów ruchu drogowego i zwracać uwagę na znaki umieszczone przy kąpieliskach. Należy podkreślić, że parkowanie samochodów przy głównych miejskich kąpieliskach jest płatne, by zapewnić porządek w parkowaniu i zachęcić mieszkańców Wilna do wybierania bardziej zrównoważonych środków transportu.

Zachęcamy też wszystkich urlopowiczów do odpowiedzialnego zachowania – pozostawiania miejsca swego pobytu w porządku, nieblokowania przejazdów i dbania o wspólną przestrzeń publiczną.

Prognoza pogody na tydzień						
Czwartek 31 lipca	Piątek 1 sierpnia	Sobota 2 sierpnia	Niedziela 3 sierpnia	Poniedziałek 4 sierpnia	Wtorek 5 sierpnia	Środa 6 sierpnia
20°C	22°C	24°C	24°C	24°C	23°C	21°C
15°C	13°C	14°C	16°C	17°C	16°C	15°C
Księżyc:						
VII 24 NÓW		VIII 01 1 KWADRA		VIII 09 PEŁNIA		VIII 16 OSTATNIA KWADRA

KALENDARZ CODZIENNY

Czwartek, 31 lipca
Słońce: wsch. – 5.27, zach. – 21.21
Długość dnia – 15 godz. 54 min.
Ernesta, Fabiusza, Ignacego, Jana

Piątek, 1 sierpnia
Pamięci Powstania Warszawskiego
Słońce: wsch. – 5.29, zach. – 21.19
Długość dnia – 15 godz. 50 min.
Alfonsa, Konrada, Rudolfa, Zofii

Sobota, 2 sierpnia
NMP Anielskiej (Porcunkula)
Słońce: wsch. – 5.31, zach. – 21.17
Długość dnia – 15 godz. 46 min.
Augusta, Justyna, Kariny, Marii

Niedziela, 3 sierpnia
Słońce: wsch. – 5.32, zach. – 21.15
Długość dnia – 15 godz. 42 min.

31 LIPCA
1802 – urodził się w Niedźwiadce Wielkiej (ob. Białoruś) Ignacy Domeyko, geolog i podróżnik, badacz złóż kopalnych w Chile, profesor i rektor uniwersytetu w Santiago (zm. 1889); wychowanek Uniwersytetu Wileńskiego, filomata.

1937 – urodziła się w Noyelles-sous-Lens, w rodzinie polskiego górnika, Edyta Maria Piecha, popularna piosenkarka; od 1945 mieszkała w Polsce, w 1955 wyjechała na studia do Leningradu.

1 SIERPNI
1252 – biskup kurlandzki podpisał akt o budowie zamku w Memelburgu (ob. Łajpeda).

1922 – Sejm Litwy uchwalił pierwszą Konstytucję.

– ukazał się pierwszy numer wileńskiego „Słowa” (red. Stanisław Maczekiewicz-Cat, (ostatni - 18 IX 1939).

1997 – zmarł Światosław Richter, radziecki pianista, jeden z największych w XX w. (ur. 1915).

2 SIERPNI
1572 – po 3 dniach walk wojskom rosyjskim udało się rozbić wojska Chanatu Krymskiego w bitwie pod Mołodią. Początek upadku Chanatu.

1922 – zmarł Alexander Bell, szkocki i amerykański nauczyciel, uważany za wynalazcę telefonu (ur. 1847).

3 SIERPNI
1492 – z portu Palos (Hiszpania) wyruszył w swą pierwszą podróż Krzysztof Kolumb w poszukiwaniu zachodniej drogi do Indii. 12 X

Cyry, Lidii, Nikodema, Szczepana

Poniedziałek, 4 sierpnia
Słońce: wsch. – 5.34, zach. – 21.13
Długość dnia – 15 godz. 39 min.
Fryderyka, Jana, Perpetui, Prokopa

Wtorek, 5 sierpnia
Matki Boskiej Śnieżnej
Słońce: wsch. – 5.36, zach. – 21.12
Długość dnia – 15 godz. 35 min.
Kasjana, Marii, Nonny, Oswalda, Wirginii

Środa, 6 sierpnia
Przemienienie Pańskie
Słońce: wsch. – 5.38, zach. – 21.09
Długość dnia – 15 godz. 31 min.
Jakuba, Oktawiana, Piotra, Sławy, Stefana, Wincentego

wyprawa dobiła do wyspy, którą nazwał San Salvador.

4 SIERPNI
1822 – zmarł Kristjan Jaak Peterson, estoński poeta i językoznawca, uważany za twórcę literatury estońskiej i współczesnej estońskiej poezji (ur. 1801).

1932 – urodził się w Wilnie Ryszard Jerzy Gryglewski, lekarz, wybitny farmakolog – w 1976 współodkrywcą prostacykliny, w l. 1981-1984 rektor Akademii Medycznej w Krakowie.

1997 – zmarła Jeanne Louise Calment, francuska rekordzistka długości życia ludzkiego – 122 lata i 164 dni (ur. 1875); jedyna osoba, która ponad wszelką wątpliwość przekroczyła wiek 120 lat

5 SIERPNI
1772 – w Petersburgu podpisano trzy traktaty rozbiorowe pomiędzy Rosją, Prusami i Austrią, ustalające granice zaboru – I rozbiór Polski.

1992 – dyskobol Romas Ubartas wygrywając konkurs rzutu dyskiem (65,12 m) został pierwszym w historii niepodległej Litwy mistrzem olimpijskim.

6 SIERPNI
1892 – urodziła się w Wilnie Kazimiera Hłakowiczówna, „Hła”, poetka, mistrzyni wiersza tonicznego, tłumaczka, w l. 1926-1935 sekretarka J. Piłsudskiego (zm. 1983).

1942 – zginął w niemieckim obozie w Treblince wraz z dziećmi z getta, którymi się opiekował Janusz Korczak (właśc. Henryk Goldszmit), pisarz (*Król Maciuś*) (ur. 1879).

WL. P.

** OSTATNIA STRONA ** OSTATNIA STRONA **

Okulistka: okulary przeciwsłoneczne mogą wyrządzić więcej szkody niż pożytku

Lato to czas wypoczynku, podróży i słonecznych dni. Jednak wysokie nasłonecznienie niesie również poważne zagrożenia dla zdrowia oczu – ostrzega PAP prof. Anita Lyssek-Boroń, okulistka i zastępczyni kierownika Oddziału Okulistyki w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Sosnowcu.

– Nasze oczy lubią wilgoć, a suchy klimat, klimatyzacja w samolotach czy gorące powietrze mogą powodować podrażnienie, pieczenie i zaczerwienienie oczu – powiedziała prof. Lyssek-Boroń.

Dlatego, jak podkreśliła, na każdy urlop warto zabrać ze sobą nawilżające krople do oczu, które przyniosą ulgę i pozwolą w pełni cieszyć się wakacyjnymi widokami.

Okulistka: filtry UVA i UVB to absolutna podstawa

Specjalistka przestrzegła także przed kupowaniem przypadkowych okularów przeciwsłonecznych, np. na straganach.

– Filtry UVA i UVB to absolutna podstawa. Bez nich okulary mogą wyrządzić więcej szkody niż pożytku – zaznaczyła, dodając, że czapka z daszkiem to prosty, ale skuteczny sposób na dodatkową ochronę.

Wśród poważniejszych zagrożeń dla zdrowia oczu prof. Lyssek-Boroń wymieniła czerniaka

gałki ocznej – choć rzadkiego, to potencjalnie niebezpiecznego nowotworu.

– Może rozwijać się zarówno na powiekach, jak i wewnątrz gałki ocznej. Zbyt intensywna ekspozycja na promieniowanie UV – zarówno naturalne, jak i sztuczne, np. w solarium – zwiększa ryzyko jego rozwoju – tłumaczyła okulistka.

Innym poważnym schorzeniem jest retinopatia słoneczna, czyli uszkodzenie siatkówki – centralnej części siatkówki, odpowiedzialnej za ostre widzenie.

Kiedy może dojść do uszkodzenia?

– Do takiego uszkodzenia może dojść np. przy długim patrzeniu w słońce lub podczas oglądania zaćmienia bez odpowiedniej ochrony – przestrzegła okulistka. Skutkiem może być utrata możliwości czytania z powodu blizn powstałych po oparzeniu.

Jak podkreśliła, lato to rów-

nież czas, gdy szczególną troską powinniśmy otoczyć osoby starsze. – Po 55. roku życia znacząco wzrasta ryzyko rozwoju tzw. zwyrodnienia plamki związane- go z wiekiem (AMD) – wyjaśniła prof. Lyssek-Boroń. – Promieniowanie słoneczne działa toksycznie na siatkówkę i może przyspieszać postęp tej choroby – dodała.

Dlatego warto zadbać, by seniorzy mieli dobre okulary przeciwsłoneczne z filtrami oraz unikali ekspozycji na słońce.

– Korzystajmy z lata, słońca i urlopów, ale róbmy to z rozwagą – zaapelowała prof. Lyssek-Boroń. – Tak jak pamiętamy o kremach z filtrem do skóry, tak nie zapominajmy o okularach przeciwsłonecznych z filtrem UV i nawilżających kroplach do oczu. To proste środki, które mogą uchronić nas przed poważnymi konsekwencjami – dodała.

PAP

Fot. Ruibing Qin/Pixabay

ŚMIECH NA ZDROWIE

Żona czyni mężowi wymówki:
– Nigdy ze mną nie wychodzisz. Wkrótce wszyscy będą o nas mówić jak o Kowalskich.

– A co mówią o Kowalskich?
– Że jedyny raz wyszli razem kiedy paliło się ich mieszkanie!

Po powrocie z akcji gaszenia pożaru, komendant pisze raport:
„Zgasiliśmy pożar w oborze. Nie spłonęła żadna krowa, utonęło dziesięć”.

W gospodzie jeden z gości rzucił niedopałek papierosa na podłogę.

– Czy w domu też pan robi tak samo? – pyta sąsiad.

– Robiłem, ale nie mam już domu.

Co robi strażak w czasie strajku?

– Olewa pożar!

– Słyszałem sąsiedzie, że się pan ożenił.

– To u pana też to słychać?

– Żono, możesz wreszcie zrobić coś innego na obiad niż gulasz?

– Zawsze robię coś innego, ale wciąż wychodzi gulasz.

Żona do męża:

– Jak za ciebie wychodziłam to byłam chyba niewidoma i głucha!

– Dziękujesz mi za uzdrowienie?

Kobieta do mężczyzny:

– Założyłam nową sukienkę, nie zauważyłeś, pewnie masz kogoś!

– Kobieto, czy gdy ja założyłam nowe opony i nie zauważyłaś to wyrzucałam ci, że masz kogoś?

Siedzą dwie blondynki „na kawie” i plotkują.

– Wiesz kocham naturę – mówi jedna.

– Tak? To dziwne, szczególnie po tym co z tobą zrobiła...

Amerykanin, Francuz i Rosjanin rozmawiają o szczęściu.

Co to znaczy mieć szczęście? Amerykanin:

– Szczęście to mieć pracę, pieniądze, dom i jacht.

Francuz:

– Szczęście to mieć dom, żonę i kochankę.

Rosjanin:

– Dla mnie szczęście to gdy w ciemną noc na Syberii w drzwi mojej ziemianki łomocze FSB i...

– Iwan Pawłowicz?

– Nie! Jestem Iwan Iwanowicz! Iwan Pawłowicz ziemianka obok...

9 771648 531003